

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	21 juni 2022	15 juli 2022

Onderwerp

Intentieovereenkomst Verbetering OV Breda-Gorinchem

Advies

1. Aan te gaan de Intentieovereenkomst "Verbetering OV Breda-Gorinchem-Utrecht" tussen de provincie Zuid-Holland en provincie Noord-Brabant, provincie Utrecht, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, gemeenten Breda en Vijfheerenlanden en de gemeenschappelijke regeling Alblasserwaard-Vijfheerenlanden.
2. Vast te stellen de GS-brief aan Provinciale Staten over Verbetering OV Breda-Gorinchem-Utrecht.
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de Intentieovereenkomst "Verbetering OV Breda-Gorinchem-Utrecht".

Aangezien de Commissaris van de Koning, na rechtsgeldige besluitvorming door GS, bevoegd is de juridische binding aan te gaan, is het advies aan hem een machtiging af te geven aan de heer E.A.F. Zevenbergen, gedeputeerde Verkeer en Vervoer van de Provincie Zuid-Holland, om de intentieovereenkomst met provincie Noord-Brabant, provincie Utrecht, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, gemeenten Breda en Vijfheerenlanden en de gemeenschappelijke regeling Alblasserwaard-Vijfheerenlanden namens de Provincie Zuid-Holland te ondertekenen.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies.

Bijlagen

1. Format machtiging CdK
2. Intentieovereenkomst "Verbetering OV Breda-Gorinchem-Utrecht"
3. "Bestuurlijke Rapportage Hink stap sprong naar BRT op Breda-Gorinchem-Utrecht"
4. Statenbrief Verbetering OV Breda-Gorinchem-Utrecht

1 Toelichting voor het College

Naar aanleiding van afspraken in de in 2019 gehouden Bestuurlijke Overleggen Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (hierna: BO-MIRT) werken partijen (provincies Noord-Brabant, Utrecht en Zuid-Holland, Ministerie van IenW/RWS, gemeente Breda en U10) aan de ambitie om voor de OV-verbinding tussen de daily urban systems van Breda - Gorinchem - Utrecht (hierna: BGU) een aanmerkelijke kwaliteitssprong te maken. De eerste focus ligt op het bereiken van de eerste kwaliteitsstap richting een Bus Rapid Transit (hierna: BRT) met de kwaliteit van railvervoer op de A27-corridor in 2030 (c.q. op het moment dat de A27 Houten-Hoopolder is omgebouwd (huidige planning 2031)). Tegelijkertijd wordt oog gehouden op de sprong richting 2040 naar een volwaardige BRT op deze corridor.

Het bereiken van deze ambitie wordt aan de hand van een 'kralensnoer' tot ontwikkeling gebracht, waarbij de afzonderlijke kralen de verschillende regionale deelopgaven zijn. Het snoer fungeert als rode draad die de BGU tot een systeem maakt. De afgelopen periode is in beeld gebracht welke (regionale) deelopgaven er zijn en hoe die in samenhang ervoor kunnen zorgen dat er in 2030 een kwalitatief beter OV-product beschikbaar is. Hiertoe moeten de verschillende regionale deelopgaven én algemene deelopgaven de komende 1,5 jaar zodanig worden uitgewerkt dat op en rond het BO MIRT van 2023 een resultaat- en uitvoeringsgericht bestuurlijk besluit (inclusief een financieringsstrategie over het realiseren van de ambitie) genomen kan worden voor de kwaliteitsstap 2030. Het is ook mogelijk dat partijen - in aanloop naar - eind 2023 besluiten om de ambitie niet verder tot ontwikkeling te brengen.

Voor het vastleggen van de intenties om de volgende stap te zetten, in opmaat naar daadwerkelijke resultaatgerichte afspraken en investeringsbeslissingen rondom het BO MIRT van november 2023, is een intentieovereenkomst opgesteld. Deze intentieovereenkomst bekrachtigt voornoemde ambitie en de nu te zetten vervolgstap.

Financieel en fiscaal kader

Bedrag ex BTW (per jaar)	€ 50.000,--
Programma	programma 2 - Bereikbaar en Verbonden
Financiële risico's	n.v.t.

Voor de komende 1,5 jaar zijn onderzoeks- en uitwerkingsgelden én procesgelden nodig. De kosten hiervoor, thans ingeschat op een paar ton euro, worden in gezamenlijkheid door de partners gedragen. Het aandeel van de provincie Zuid-Holland daarin wordt gedekt vanuit de bestaande budgetten in de meerjarenbegroting.

Daarnaast heeft gemeente Gorinchem aangegeven, specifiek voor onderzoek naar hub Gorinchem-west, ook een bedrag van € 25.000 gereserveerd te hebben (voortkomend uit de Mobiliteitsvisie).

In het onderzoek dat afgelopen periode is uitgevoerd, zijn op een globaal niveau benodigde investeringen in beeld gebracht om een indicatie van de omvang van de opgave te hebben.

Een verfijning van de raming en nadere verdeling naar bijdrage van partijen is onderdeel van de nadere uitwerking die de komende 1,5 jaar plaats zal vinden. Daarbij kunnen maatregelen ook stranden of niet haalbaar/wenselijk worden bevonden. Ook in het ambitieniveau per deelopgave zijn het komende jaar soms keuzes mogelijk. Op basis van de huidige inzichten wordt de mogelijke provinciale bijdrage ingeschat op circa € 5-8 mln. Het gaat daarbij specifiek om: 1. branding Hubs en Halten (m.n. Polderhalten langs N214) en 2. doorstromingsmaatregelen: m.n. traject Gorinchem station – A27. Hiervoor is thans nog geen dekking.

Van belang is dat de beoogde maatregelen en de daarbij horende geschatte kosten een breder doel dienen dan enkel de corridor BGU. Het is dan ook niet per definitie zo dat alle kosten enkel toe te rekenen zijn aan de BGU. Tegelijkertijd is er voor een aantal deelopgaven wellicht nog veel mogelijk qua varianten, fasering, meekoppelkansen etc. Ook het richten op meerdere doelen kan een uitkomst bieden (woningbouw, CO2, klimaat etc).

Juridisch kader

Met deze intentieovereenkomst leggen de partijen hun intentie vast tot het realiseren van een kwalitatief hoogwaardige OV-verbinding tussen de Daily Urban Systems (DUS) van Breda, Gorinchem en Utrecht (BGU) per 2030 en deze adaptief verder te verbeteren naar 2040 tot een volwaardig Bus Rapid Transit systeem op deze corridor. Dit betreft een inspanningsverplichting tussen partijen welke niet in rechte afdwingbaar is.

De CdK is bevoegd om, nadat GS rechtsgeldig hebben besloten, op grond van artikel 176 Provinciewet de juridische binding tot stand te brengen. Op grond van de door de CdK afgegeven machtiging wordt de heer E.A.F. Zevenbergen, gedeputeerde Verkeer en Vervoer van de Provincie Zuid-Holland, gemachtigd om de overeenkomsten namens de provincie te ondertekenen.

2 Voorafgaande besluitvorming

De (uitkomsten van de) eerdere verkenning zijn inhoudelijk besproken bij het BO MIRT van landsdeel Zuid op 21 november 2019, bij de BO's MIRT van de landsdelen Zuidwest en Noordwest (beiden op 20 november 2019) was het een hamerstuk. Provinciale Staten zijn over de uitkomsten hiervan geïnformeerd.

3 Proces

In het Bestuurlijk Overleg over het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) 2019 is afgesproken om verdiepend onderzoek uit te voeren naar wat nodig is voor de kwaliteitsstap voor het openbaar vervoer op de corridor Breda-Gorinchem-Utrecht, als de ombouw van de A27 klaar is.

De afgelopen jaren hebben de bestuurlijke partners provincies Noord-Brabant, Zuid-Holland en Utrecht, gemeente Breda, netwerk U10/GR Alblasserwaard-Vijfheerenlanden, Rijkswaterstaat en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat deze bestuurlijke opdracht nader onderzocht en uitgewerkt.

De ambitie is tweeledig: voor 2040 een volwaardig Bus Rapid Transit (BRT) systeem. Voor 2030 een flinke kwaliteitssprong richting BRT. Met name deze laatste stap voor 2030 is het meest concreet uitgewerkt in een kralensnoer aan maatregelen met enerzijds

doorstromingsmaatregelen OV op het hoofdwegennet (A27/A2) en anderzijds hubs en stedelijke doorstromingsmaatregelen OV. De bestuurlijke partners bekrachtigen met een intentieovereenkomst nu verder te werken aan een bestuurlijk afsprakenpakket over het uitwerken en invoeren van de kwaliteitsimpuls in 2030. Rijk en provincies werken toe naar het BO MIRT van het najaar 2023, waar principe-afspraken worden bekrachtigd over alle samenhangende maatregelen in relatie tot de OV-corridor Breda-Gorinchem-Utrecht.

Het beoogde doel van de partijen is om een eerste kwaliteitsimpuls te geven aan het OV in 2030 dat uitgaat van een snelle, betrouwbare en comfortabele verbinding tussen de daily urban systems (gebieden waarbinnen de belangrijkste dagelijkse verplaatsingen van mensen zich afspeelen) van Breda-Gorinchem-Utrecht (BGU). Dit als eerste stap in een lange termijn ambitie voor een innovatieve sprong naar een Bus Rapid Transit (BRT) met de kwaliteit van railvervoer op de A27-corridor.

Het verdiepend onderzoek van de afgelopen twee jaar toont aan dat er een aanmerkelijke kwaliteitsimpuls mogelijk is. Hierbij richten we ons voor de eerste stap op de periode rond 2030 - het moment dat de ombouw van de Rijksweg A27 tussen Houten-Hooipolder zal worden afgerond. Hiermee ontstaat de mogelijkheid om zo veel mogelijk koppelkansen te benutten en werk-met-werk te maken. Tegelijkertijd houden we zicht op de innovatieve sprong naar een BRT verbinding in 2040.

De kwaliteitsimpuls bestaat uit een samenspel van verschillende regionale deelopgaven die op en nabij de A27 de corridor tussen Breda-Gorinchem-Utrecht als een soort kralensnoer tot één systeem rijgt.

Het gaat dan om het bundelen van gestrekte buslijnen die de daily urban systems van Breda, Gorinchem en Utrecht verbinden, via de A27 en Ring Utrecht/A2. Die gebundelde lijnen verzamelen reizigers in het daily urban system waar ze wonen, rijden via mobiliteitshubs (overstappunten voor fietsers, busreizigers en automobilisten) aan de snelweg A27/A2 naar de twee stedelijke gebieden van Breda en Utrecht en waaiëren daar uit naar bestemmingen waar reizigers werken, naar school gaan of studeren.

Voorwaarde is dat de doorstroming op zowel de A27/A2 als in stedelijk gebied is gewaarborgd, zodat reizigers snel, frequent en comfortabel met het OV (of een ketenreis met verschillende vervoerwijzen) van huis naar hun bestemming kunnen reizen.

De gezamenlijke bestuurlijke partners beschikken nu over het inzicht aan wat er nodig is om de kwaliteitsimpuls in het OV op deze corridor voor 2030 te bewerkstelligen. Er is ook een eerste globale kostenraming opgesteld die laat zien dat voor de verschillende hubs mogelijk een investeringsbedrag van € 70 miljoen nodig is, terwijl voor de doorstromingsmaatregelen, afhankelijk van de uitkomst van nadere studies, mogelijk een investeringsbedrag van € 120 tot € 250 miljoen nodig is.

De partijen hebben afgesproken de ambitie voor een kwaliteitsimpuls 2030 en voor een volwaardig BRT op lange termijn vast te houden. Tevens is afgesproken de komende 1,5 jaar de verschillende regionale deelopgaven zodanig uit te werken dat op en rond het BO MIRT van 2023 resultaatgerichte investeringsbeslissingen genomen kunnen worden voor de kwaliteitsimpuls 2030.

Deze afspraken zijn opgenomen in een te ondertekenen bestuurlijke intentieovereenkomst. Alle partijen zien ook nog nadrukkelijk dat de financiering van de maatregelen om tot de beoogde kwaliteitsimpuls te komen een grote uitdaging vormt. Zij hebben afgesproken om te kijken naar nut en noodzaak van de maatregelen, maar ook nadrukkelijk de meerwaarde

van deze kwaliteitsimpuls in beeld te brengen en op zoek te gaan naar andere kostendragers.

4 Participatie

N.v.t.

5 Communicatiestrategie

Communicatie (waaronder een afgestemd persbericht) van de bereikte inzichten en resultaten en communicatie voor/rond het moment van daadwerkelijke ondertekening van de intentieovereenkomst wordt separaat voorbereid (nader af te stemmen met partners; inzet is voor de zomer 2022). De regie hiervoor ligt bij de provincie Noord-Brabant.